

Dette, tror jeg nok, er Kvintessensen af den Lære, der er prædikeret i Landstinget i den sidste Snes Aar, og hvis det var rigtigt, vilde Samfundskøkonomien blive meget simpel, den vilde da kunne trækkes sammen i to Ord: „mere Told“. Folkestingets Flertal har hævdet den stik modsatte Opfattelse. Vi mene, at vore Øjne ere lige saa aabne som Landstingets, og hvor Landstinget ser et Plus, der se vi et Minus. Vort Ønske om at støtte og styrke dansk Haandværk og Industri er lige saa varmt som Landstingets; men som Middel til at naa Maalet, anbefale vi den stik modsatte Medicin. Vort Svar paa Landstingets „mere Told“ er altsaa: „mindre Told“.

Saa længe nu Paastand staaer mod Paastand uden Støtte af tilstrækkelige Beviser, kan det være meget vanskeligt for mindre sagkyndige Medborgere at danne sig et Skøn over, hvor Sandheden ligger, og hvor Aarsagen til Fejtagelserne maa søges. Men naar der fra den ene Part kan føres fulgyldigt Bevis for, at den faktiske Udvikling Gang efter Gang paa Motiveringens Hovedpunkter er gaaet stik imod den anden Parts Spaadomme — i dette Tilfælde taler jeg paa Folketingsflertallets Vegne — saa vil Sagen blive lettere forstaaelig for vore Medborgere.

I forrige Samling afgav det af Landstinget nedsatte Toldudvalg en Flertalsbetænkning, der indeholdt en Mængde Tal fra Sveriges Statistik. Disse Tal vare beregnede paa at vise os Danske den svenske Protektionismes udmærkede Resultater. Omtrent samtidig modtog jeg Besøg af et af Tingets Medlemmer, det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Philipsen). Dette ærede Medlem har altid omfattet Erhvervslivet i Danmark, Haandværkerne og de handlende, med ganske særlig Interesse, og han har ved flere Lejligheder vist sig meget ængstelig og tvivlende, naar der fra Venstres Side var Tale om gennem Told- og Næringslovgivningen at gribe ind i disse Erhvervs Forhold. Ved den omtalte Lejlighed bragte det ærede Medlem mig et Hæfte af et svensk Værk, der blev udgivet i Anledning af den sidste i Stockholm afholdte Udstilling. I dette Hæfte fandtes en Statistik over Tilbagegangen i Antallet af Stockholms selvstændige Haandværkere og deres Arbejdere i Tidsrummet mellem 1876 og 1894. Sveriges Toldsatser vare tidligere omtrent som Danmarks, men siden 1888 er man i Sverige gaaet langt videre i protektionistisk Retning, og der er mange her hjemme, som bestemt paastaa, at naar vi blot vilde følge den Vej, Sve-

rige er slaaet ind paa, saa vilde vore selvstændige, mindre Erhverv, Haandværk, Handel og Industri, komme til at arbejde under heldigere Forhold. Jeg skal anføre nogle Tal af denne svenske Statistik, der viser, hvilken Støtte og Opmuntring det svenske Haandværk i Virkeligheden har faaet gennem det protektionistiske System.

Af *Handskemagere* fandtes i Stockholm 1876 10 Mestere med 44 Arbejdere, i 1894 14 Mestere med 23 Arbejdere. Af *Hattemagere* fandtes i 1876 17 Mestere med 73 Arbejdere, i 1894 8 Mestere med 9 Arbejdere. Af *Guldsmede* var der i 1876 57 Mestere med 207 Arbejdere, i 1894 31 Mestere med 48 Arbejdere. Af *Blikskenslagere* var der i 1876 64 Mestere med 337 Arbejdere, i 1894 60 Mestere med 129 Arbejdere. Af *Slagtere* var der i 1876 92 Mestere med 233 Arbejdere, i 1894 35 Mestere med 126 Arbejdere. Af *Smede* var der i 1876 73 Mestere med 323 Arbejdere, i 1894 74 Mestere med 258 Arbejdere. Af *Sadelmagere* var der i 1876 37 Mestere med 98 Arbejdere, i 1894 24 Mestere med 57 Arbejdere. Af *Bogbindere* var der i 1876 67 Mestere med 330 Arbejdere, i 1894 51 Mestere med 186 Arbejdere. Af *Snedkere* var der i 1876 194 Mestere med 680 Arbejdere, i 1894 141 Mestere med 310 Arbejdere. Af *Skomagere* var der i 1876 278 Mestere med 552 Arbejdere, i 1894 195 Mestere med 324 Arbejdere. — Jeg har her nævnt 10 toldbeskyttede Haandværk, og ærede Medlemmer ville sikkert indrømme, at Tilbagegangen i Antallet af de her nævnte selvstændige Erhverv og de Arbejdere, der have været knyttede dertil, er aldeles forbavsende. Dette gælder ganske særlig, naar man tager Hensyn til, at Stockholms Befolkning i samme Tidsrum er bleven ganske overordentlig forøget, og at vort Naboland har motiveret sine høje Toldsatser med det udtrykkelige Formaal: Bevarelsen af de mindre, selvstændige Erhverv i Landet. Hvorledes man nu end ellers vil begrunde denne Tilbagegang, og den skyldes naturligvis forskellige samvirkende Aarsager — er der en Ting aldeles sikker, og det er den Kendsgerning, at det protektionistiske System ikke har kunnet forhindre denne stærke Tilbagegang.

Efter at jeg har givet disse Oplysninger, skal jeg tillade mig at henlede ærede Medlemmers Opmærksomhed paa en Del Andragender, der i Samlingen 1881—82, altsaa for en 17—18 Aar siden, bleve indsendte til Rigsdagen fra danske Haandværkere og Fabrikanter. Man ser, hvad